

سنجش کیفیت زندگی در بافت قدیم و جدید شهری (مورد پژوهی شهر لار)

مهرداد قائدی^{۱*}، خالص آسوبار^۲، حمیدرضا نظری خاکشور^۳

۱- دانشگاه شهید بهشتی / دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، ghaedi.mehrdad@yahoo.com

۲- دانشگاه شهید بهشتی / دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، kh.asoubar73@gmail.com

۳- دانشگاه شهید بهشتی / دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، hhamidi145@gmail.com

چکیده

کیفیت زندگی مفهومی پیچیده و چند بعدی است که ارتباط متقابل میان جامعه، سلامت، اقتصاد و شرایط محیطی که شهروندان در آن ساکن هستند را بیان می‌کند. از این رو کیفیت زندگی معیاری برای فهم وضعیت و میزان رضایت‌مندی شهروندان از برآورده شدن نیازهای مرتبط با ابعاد زندگی‌شان است. بر این اساس هدف کلی پژوهش، سنجش کیفیت زندگی شهری در بافت قدیم (شهر قدیم) و جدید (شهر جدید) شهر لار است. پژوهش حاضر می‌کوشد با رویکردی کاربردی و با روش اسنادی و پیمایشی پس از تعریف مفهوم و ابعاد کیفیت زندگی، دو بافت شهر لار را از منظر بعد ذهنی کیفیت زندگی، با بررسی میزان رضایت‌مندی ساکنان دو بافت از شاخص‌های کیفیت زندگی بسنجد. در همین راستا پرسشنامه‌ای در قالب ۵ معیار اصلی و ۳۹ شاخص براساس طیف لیکرت تنظیم شد. جهت انجام این امر با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۱۵۰ پرسشنامه در بافت قدیم و ۲۵۰ پرسشنامه در بافت جدید به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تکمیل شد. اطلاعات استخراج شده از پرسشنامه با استفاده از روش‌های آماری من-ویتنی و فریدمن تحلیل شد. براساس نتایج به دست آمده از تحلیل، فرضیه پژوهش مبنی بر مطلوب‌تر بودن کیفیت زندگی در بافت جدید نسبت به بافت قدیم تایید شد و میانگین رتبه امتیاز رضایت‌مندی ساکنان بافت قدیم (با میانگین رتبه ۳۴۸/۶۵) و بافت جدید (با میانگین رتبه ۶۰۳/۲۴) میزان تفاوت رضایت-مندی ساکنان دو بافت را آشکار ساخت.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی، شهر لار، بافت قدیم، بافت جدید، آزمون ناپارامتری من-ویتنی

۱. مقدمه

وضعیت عمومی زندگی شهری در کشورهای جهان، اوضاع نگران کننده‌ای را در دهه‌های گذشته به وجود آورده است. مسائلی چون افزایش شتابان جمعیت، رشد فقر، افت کیفیت زندگی، ازدیاد بیکاری، آلودگی‌های محیط زیستی و ... شهرهای این کشورها را با بحران‌های متعددی روبرو ساخته است [۱]. در این بین طی چند دهه اخیر شناخت، اندازه‌گیری و بهبود کیفیت زندگی بسیار مورد توجه دولت‌ها و برنامه‌ریزان بوده است [۲]. از طرفی دیگر همزمان با گسترش شهرنشینی، برنامه‌ریزی شهری به نوعی به بازنگری و بازاندیشی در اقدامات خود روی آورده است؛ که نمود عینی آن توجه به مباحث اجتماعی و کیفی و تاکید روز افزون بر بحث کیفیت زندگی که به تازگی در برنامه‌ریزی شهری، جایگاه ویژه‌ای را به خود

دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی گرایش برنامه‌ریزی شهری دانشگاه شهید بهشتی *
Email: ghaedi.mehrdad@yahoo.com